

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XLIII. Cupidinis lovuli porro vincti

urn:nbn:de:bsz:31-101049

CYPIDINIS LOCULI PORRO VINCTI
XLIII.

Cupidinis loculi, porro virgii.

Pinea nux dura circum vallatur amictu,
 Et rigido clausas cortice serunt opes;
 Si tamen hanc tepido foueat modo flamma calore,
 Nucleis è facili cortice sponte fluet;
 Qui modo diuitias tenebris damnabat auarus,
 Inque cauam nummos defodiebat humum,
 Prodigus effusis vomit aurea dona crumenis;
 Vnde sit hoc? Gelidum pectus amore calet.

Of

Of schoon de vruchten vanden Pijn
 Soo hart, gelijk als keyen, sijn,
 In voughen dat een handigh man
 Daer uyt geen noten krijgen can,
 Al slaet hy daer op menigh mael
 Met yser of met vinnigh stael,
 Nochtans, dit alles omverlet,
 Soo ghy die voor den viere set,
 En laetse daer een wyle staen
 Gewis de block sal open gaen;
 Het vier dat heeft een wonder cracht
 Het maect ooc harde quaesten sacht,
 Het koockt en stooft, het leyt en werct,
 Meer als het oogh van buyten merct,
 Maer letter op, wy spreken hier,
 By sonder van het minne-vier,
 Ic heb vvel eer een man gekent
 Tot sparen vuyter aert gevvent,
 Hy vvas soo boven maten vreck,
 Hy at by nae sijn eyghen dreck,
 Hy sloot het op al vvat mer at,
 Maer boven al sijn ouden schat,
 Al vvat hy deelde, vvat hy vvon,
 En sagh schier noyt de gulde son,
 En sagh geen stralen vande maen,
 Maer moeste staegh gesloten staen;
 Geen vrient, of maegh, of schamel bloet,
 En conde buyghen sijn gemoet
 Dat hy van hem yet trecken sou
 Voor hongers-noot of strenghe kou;

En

En of hem schoon een koorts bevanght
 Die hem tot aen de siele pranght,
 Hy lijt de steken vande pijn,
 Hy wil geen vyfen Medecijn,
 Geen vuylen apotekers dranck,
 Hy braeckt alleen maer vanden stanck;
 Dan vrienden daer en schortet niet,
 Maer gelt te geven is verdriet.

T'geviel eens onder dit beslagh,
 T'geviel eens op een blijden dagh,
 Dat onse vreck soo verre quam,
 Daer hem omvingh een snelle vlam,
 Een felle strael, een innigh vier,
 En t'quam hem van een gheestigh dier,
 Dat waft dat hem in haest becroop,
 En sachtjens in den boesem sloop.

Siet daer terstont een vreemt beleyt,
 Siet daer een selsaem onderscheyt,
 Siet eer het ymant denken can
 Jan Tayaert is een ander man;
 De beurskens van sijn groote tas,
 De laykens van sijn gansche eas,
 Sijn hant, die eerst soo vinnigh sloop,
 En noyt aen ymant gunst en boot,
 Die ginghen open al te mael
 Juyft soo ghelijck een Sonne-strael
 Een treurigh bloemken open trect,
 Dat met den rijm lagh over dect;
 Hy biet, hy schenct, ment weet niet hoe,
 Hy geeft gelijk een meysche Koc,

Hy

Hy

Hy
Alw
En
En
En
En
En
Alw
De
En
Die
Vo
Die
Te
Va
Da
Da
Da
Sij
M
Dac
Der
Het
Een
Wa
Men
Hoc
'Ke
Bequa

32
Hy sent geduerigh aende maeght
Alwat de Ionckheyt vvel behaeght
Een schoone Pluym, een franse beurs,
En stoffe tot een onder keurs
En syde bloemen dier gekocht,
En stricken nae de kunst gevvrocht,
En rieckend' poeyer voor het haer,
En hantschoen, meer als seven paer
Aluyt het weeligh Britten-lant,
De beste diemen immer vant;
En dan noch dinghen sonder end
Die ons Parijs te kopen sent;
Voor al ooc frayheyt hier gemaect,
Die vry vvel nae den gelde smaect,
Ten cersten ketens menigh fout
Van dit en dat, van enkel gout
Dan vvayers met een goude steel,
Dan schoone peerels om de keel,
Dan baggen die aen alle cant
Sijn als geboort met diamant.

Maer daer en blijftet geensins by,
Daer coomt al meer uyt dit gevry
De miltheyt gaet men vveet niet vvaer,
Het krijghter al een nieuve laer.
Een mart-stuck, of een kerre mis,
Wat maer ontrent de vryster is,
Men fouct maer oorfaeck over al
Hoe datmen eerlick geven sal;

'Ken vveet niet vvaermen desen man
Bequamer by gelijcken can

M m m

Als

Als met de vrucht dien harden quast,
Die aende steyle Pijnen vvast;
Vermits die noyt eens open gaet
Dan alse by den viere staet.

Niet dat een stramme beurs ombint
Als Venus en haer dertel kint;
Want vvieder past op haer gebot
Die krijght een kasse sonder slot;
Maer boven al een oude vreck
Die is hier uytter maten geck,
Want tis van outs dat out en mak
Is uytgelaten boven al.

Sufficit vna.

F*Vnditus herentes extirpet in arbore ramos,
Quisquis adoptiua germina frondis amat.
Funditus ille vagos animo deturbet amores.
Germina legitimi quisquis amoris amat.
Vt bene legitimi constant tibi foedera lecti,
Tollenda est animo turpis amica tuo.
Vna voluptatis partem ferat, vna doloris.
Vna tibi lecti sit comes, vna cibi:
Cum satis vna domus. Coquus vnus, & vna catella,
Cur ferat det sociam que sociata tibi ē.*

Als

Als het Entjen is geset
 Alle tacken doen belet,
 Daerom vvat ter sijden groeyt
 Dient ten nauften afgesnoeyt,
 Maer dat nae de hemel vvaft
 Daerop dient te sijn gepast,
 Want dat inder hoochten siveeft
 Dat is dat de vruchten geeft.

Rechte stamme, Christen mensch,
 O! besnijt u aertsen vvensch,
 Wat behaeght u dit en dat,
 Groote staten, groote schat?
 Ach! dat al is anders niet
 Als dat van ter syden schiet;
 Als dat enkel hinder doet
 Datje niet en vvort gevoet,
 Datje, met een volle sucht,
 Niet cont stygen inde lucht,
 Weert dan van u gave stam
 Al vvat u het voetsel nam.

Siet! dit is de vvaere leer,
 Een is noodich, sonder meer.

Sufficit vnum.

Q*Vid mihi vobiscum est, humiles mala pondera rami?
 Vos aliquis lateri demetat ense meo:
 Nulla datis, vel si qua datis, non mitia poma,
 Non pyra, non vobis aurea mala rubent.
 Ille mihi, recto qui tramite vergit in astra,
 Surculus ille mihi solus alendus erit.
 Dummodo se mihi det, tollat Deus, omnia tollat
 Tollere me prohibet quidquid in astra caput.*

F I N I S.

